

Τ' αλώνισμα

(Στο Μιχάλη Στυλιανού, κοινοτάρχη του Άι - Αντρόνικου Κυθρέας)

του Πέτρου Στυλιανού

Το κάθε σπίτι στο χωριόν έχει δικό τ' αλώνι
 Μεγάλο, χωματάλωνο, λιγάκι παραέξω
 Απ'το χωριό' κει π' εδωνά θε να διαχωρίσουν
 Το γέννημαν από τ' άχυρα' σε λίγο θα ποτίσουν
 Δυο μέρες πριν το γύρισμα στ' αλώνι της δουκάνης -
 Όλο τον αλωνόχωρο' κι έτσι πολύ θα σφίξει
 Το χώμα και πιο στέρεο θα καταστεί στο τέλος.
 Σαν τέλειωνεν ο θερισμός - στεγνώσουν τα δεμάτια -
 Που στ' αλώνι στοιβάζονται, σωροί γύρω - τριγύρω,
 Έτσι που σχηματίζουνε καινούργιες πυραμίδες
 Τοποθετούνε κυκλικά στο χώρο τα δεμάτια
 Και με τα στάχυα να θωρούν προς το κέντρο του κύκλου.
 Κι αρχίζει σ' όλο το χωριό χαρά και πανηγύρι
 Το πανηγύρι τ' αλωνιού σε κάθε χοροστάσι.
 Ζεύγνουν τα βόδια, που τραβάν τη δίφυλλη λουκάνη
 Μα κάποτες και τρίφυλλη - μια στέρεη σανίδα -
 Φτιαγμένη με πευκόξυλο, πό 'χει δυο μέτρα μάκρος
 Μα κι ένα μέτρο μονακά μετρά το πλάτος πό 'χει.
 Αδκιάτζια - πέτρες μυτερές - από πυρίτη λίθο
 Έχει στην κάθε της μεριά, που σαν δόντια ξεβγαίνουν'
 Κι οι κύκλοι φόρτσα δίνουνε, χωρίς να σταματήσουν
 Η πίεση που δέχονται τα στάχυα απ' τη δουκάνη
 - Πού 'ναι κει πάνω καδιστός αλωνιστής και τσούρμιο
 Από μικρά παιδόπουλα, που βρίσκουνε στ' αλώνι
 Τις πιο χαρούμενες στιγμές της παιδικής ζωής τους-
 Τη συνθλιβήν που δέχονται απ' των βοδιών τα πόδια
 Κάνουν τα στάχυα μάλαμα μέσα σε λίγες μέρες.
 Τ' αλώνια στα περίχωρα του Νιόχωρτου, Κυθρέας
 Έχουν ακτίνα μακρινή κι έτσι χρειά δεν είναι
 Τα βόδια να γυρίζουνε δεμένα στο στυλλάρι'
 Όμως φοράνε φίμωτρο, όλα, τζημό στο στόμα
 Κι είν' συνδεμένα με ζυγό, ξύλινο μεταξύ τους.
 Σε κάθε του βοδιού λαιμό και μια δηλιά π' ενώνει
 Με το ζυγό τον πεύκινο τρία λουριά μπλεγμένα
 Δερμάτινα, γερά πολύ, με στήριξη ξυλένια.

Φρένο βάζουν με τον τζημό στων ζωντανών το στόμα
 Ενώ με το σωστό ρυθμό, τον ίδιο, τ' αναγκάζει
 Να γυροφέρνουν συνεχώς κι ο γεωργός κεντάει

Με το βουκέντρι: να γυρνάν τα βόδια τη δουκάνη
 Σε κύκλους αδιάκοπους, χωρίς να σταματάνε.
 Σαν κάποτε στο γέννημαν απ' τη δουκάνη λυώσει
 Τότες με τη βοήθεια του θερνατζιού γυρίζουν
 Το μάλαμαν ανάστροφα: το κάτω στρώμα βάζουν
 Πρώτο στην επιφάνεια' κι έτσ' η δουκάνη λυώνει
 Και το στερνόν απόθεμα σε λίγες ώρες μέσα.
 Πρώτα γυρνάν το μάλαμαν κρατώντας το θερνάτζιν
 Κι ύστερις το ξυλόφτιαρο' και απέ με σαρκά σπρώχνουν
 Προς το κέντρο το μάλαμα' κείνο πο 'χει ξεμείνει
 Απ' της δουκάνης την τροχιά. Τ' αλώνισμα κρατάει
 Μέχρι π' όλη η συγκομιδή των δεματιών θα γίνει
 Άσπρο, καθάριο μάλαμα, μιας και θρυμματιζόταν
 Σ' ένα αργυρόστικτο σωρό που τον συναπαρτίζουν
 Στάρι κι αχυροκόνηλα, που μένουν μέσ' τ' αλώνι
 Όσο π' αρχίζουν λιχνιστές τη διαδικασία
 Του γραφικού λιχνίσματος, που θε να ξεχωρίσει
 Το κόντηλα και τ' άχυρα και το ξανδό το στάρι.

Παγανιστικά, 2001

Αντωνίας Χρ. Ελευθερίου, Σαράγιο Κυθρέας